

U cilju promjena odnosa prema korupciji iskazivanjem spremnosti za njeno suzbijanje i to stvaranjem formalnih i normativnih pretpostavki za sustavni pristup, u skladu s mogućnostima i mehanizmima sa kojima Virkom d.o.o. raspolaže, a temeljem nacionalne antikorupcijske politike, dana 26.11.2014. godine direktor Damir Marenić, dipl.ing.geol. d o n o s i:

ANTIKORUPCIJSKI AKCIJSKI PLAN

I UVOD

Virkom d.o.o. (u daljnjem tekstu: Društvo) je prepoznao potrebe i odgovornost za suzbijanje korupcije i time pokazuje zrelost za prihvaćanje demokratskih vrijednosti, modernizaciju, poštene uvjete utakmice u gospodarstvu i zaštitu prava i sloboda građana.

Polazne pretpostavke za antikorupcijsku politiku su općeprihvaćene ocjene:

- Da je korupcija štetna društvena pojava koja narušava temeljne društvene vrijednosti. Ona je povijesni, psihološki, sociološki, gospodarski, politički i pravni fenomen. U najširem smislu korupcija je svaka zlouporaba javnih ovlasti radi ostvarenja privatnih interesa. U užem smislu, ona se može definirati kao svaki čin kojim se, suprotno javnom interesu, nedvojbeno krše moral i pravne norme, te potvrđuju temelji vladavine prava.
- Da se korupcija pojavljuje u gotovo svim područjima života i djelovanja, prisutna je u javnim institucijama, privatnom sektoru, u politici, gospodarstvu i medijima. Među najvažnijim posljedicama korupcije je gubitak povjerenja u bilo koju vlast i njene institucije i na bilo kojoj razini, te neravnopravnost i nejednakost građana u svakodnevnom životu.
- Da suzbijanje korupcije predstavlja općedruštveni cilj, kako na globalnom, tako i na nacionalnom nivou, u kojemu Društvo prepoznaje svoje pravce u njenom suzbijanju.
- Da se na ovaj način uključujemo u suvremene trendove suzbijanja korupcije, koji se sve više okreću prevenciji, na način da se prepoznaju rizici nastanka korupcije, te izgradnjom institucija, usvajanjem zakona i osvješćivanjem građana i medija nastoji spriječiti korupciju prije nego do nje dođe.
- Da je nacionalna antikorupcijska politika snažna, sadržana u Strategiji suzbijanja korupcije, koju je usvojio Hrvatski sabor i Akcijski plan Vlade RH predstavlja pravni okvir i orijentaciju za poduzimanje aktivnosti u suzbijanju korupcije u Društvu.

II VRSTE KORUPCIJE I NJENE POSLJEDICE

Zbog informiranosti javnosti i zaposlenika, a u cilju razumijevanja problematike, navode se vrste korupcije i njene posljedice prema općeprihvaćenim tumačenjima i definicijama.

Vrste korupcije

Ovisno o razini ovlasti u odlučivanju mogu se javiti dvije vrste korupcija:

- Politička, koja se može javiti među državnim dužnosnicima i političarima koji imaju političku moć,
- Administrativna ili birokratska, koja se može pojaviti kod zaposlenika za provedbu odluka i propisa, te onih koji rade sa korisnicima (odgovorne osobe Društva).

Oblici korupcije

Najčešći oblici korupcije su:

- **Podmićivanje** – obećanjem ponuda ili odgovornoj osobi Društva direktno ili preko druge osobe, a može podrazumijevati novac, povjerljivu informaciju, darove i druge oblike,
- **Pronevjera** – krađa sredstava od strane osoba kojima su povjerene ovlasti i kontrola nad tim sredstvima,

- **Sukob interesa** – situacija u kojoj su privatni interesi zaposlenika u suprotnosti sa javnim interesom, ili privatni interes utječe, ili može utjecati na nepristranost odgovornih osoba u obavljanju poslova,
- **Pristranost** – dodjeljivanje poslova ili beneficija određenim pojedincima bez obzira na stručnost i sposobnost, ukoliko je riječ o članovima obitelji onda se naziva nepotizam,
- **Iznuđivanje** – nezakonito i namjerno dobivanje neke prednosti, materijalne ili nematerijalne od druge osobe ili subjekta, tako da joj se nameće nezakonit pristanak u obliku prijetnji ili zastrašivanja da bi ju se prisililo da pruži određene beneficije. Ova prisila može sadržavati fizičku prisilu, nasilje ili prepreku, a može čak uključivati i opasnost da treća strana bude ugrožena.
- **Nepotizam** – pojam koji označava ponašanje pojedinaca, najčešće nositelj političke, ekonomske, vojne ili neke druge moći i utjecaja kojim, zbog svog povlaštenog položaja osigurava beneficije i druge pogodnosti članovima svoje obitelji, rođacima ili bliskim osobama.

Posljedice korupcije

Posljedice korupcije su:

- **Političke** – uništava se osnovni odnos povjerenja između političara i građana, narušava se kredibilitet demokratskih institucija,
- **Gospodarske** – korupcija sprječava sigurno i racionalno investiranje, pošteno gospodarsko tržište, dovodi do rasipanja proračunskog novca,
- **Socijalne** – korupcija povećava siromaštvo, najviše pogađa najslabije i nezaštićene, povećava nejednakost građana, pridonosi općem osjećaju nesigurnosti i nezadovoljstva.

Mjerenje korupcije

Korupciju realno nije moguće izmjeriti obzirom da nitko u svijetu ne zna koliki je društveni trošak korupcije koji se danas sve više očituje u općem nezadovoljstvu građana. Najveća šteta korupcije je u tome što ona iskrivljuje prioritete u političkom i gospodarskom odlučivanju i pogubno šteti javnoj odgovornosti i društvenom moralu.

Najpoznatije mjere korupcije vrše:

- Transparency International – prema indeksu percepcije korupcije,
- Svjetska banka – prema indeksu kontrole korupcije

III TEMELJNI CILJEVI ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Temeljni ciljevi donošenja Antikorupcijskog Akcijskog plana su:

- Afirmacija nulte stope tolerancije na korupciju, odnosno reagiranje svih tijela pojedinaca na bilo koji oblik pojave korupcije, bez obzira na njezin značaj i obim,
- Edukacija u svrhu prepoznavanja pojavnih oblika korupcije,
- Podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije,
- Senzibiliziranje javnosti za problem korupcije,
- Vraćanje povjerenja građana u institucije lokalne vlasti kroz povećanje transparentnosti i odgovornosti u radu i prema javnosti,
- Sankcioniranje korumpiranih osoba,
- Nesmetan razvoj gospodarstva i poduzetništva,
- Stvaranje preduvjeta za sprečavanje korupcije na razini Grada i Županije,
- Suradnja s nadležnim tijelima i ustanovama, organizacijama civilnog društva, medijima i crkvom,
- Aktiviranje građana u suzbijanju korupcije

IV PRIORITETNA PODRUČJA ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Prioritetna područja u borbi protiv korupcije su:

1. Obavljanje poslova i dužnosti člana Uprave i ostalih članova nadzornih tijela i vlasnika
2. Sukob interesa u obnašanju poslova i dužnosti
3. Kodeks ponašanja zaposlenika u Društvu
4. Ostvarivanje prava na pristup informacijama
5. Javne nabave roba, radova i usluga
6. Korištenje financijskih sredstava
7. Gospodarstvo
8. Javna svijest o štetnosti korupcije

MJERE, ROKOVI I NOSITELJI PROVEDBE ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Ovim Antikorupcijskim Akcijskim planom utvrđuju se mjere i rokovi te nositelji provedbe za područja iz točke IV.

1. OBNAŠANJE DUŽNOSTI ČLANA UPRAVE

Obnašanje dužnosti člana uprave Društva: direktor, članovi nadzornih tijela, članovi Nadzornog odbora, članovi Skupštine.

- **Donošenje Etičkog kodeksa ponašanja nositelja dužnosti**

Rok: 02.01.2014. godine

Nositelj: Uprava i Povjerenik za etiku

- **Nadzor nad poštivanjem Etičkog kodeksa**

Rok: trajno

Nositelj: Povjerenik za etiku

2. SUKOB INTERESA U OBAVLJANJU POSLOVA I DUŽNOSTI

Sukob interesa predstavlja situaciju u kojoj su privatni interesi odgovornih osoba Društva i članova nadzornih tijela u suprotnosti s javnim interesom, ili privatni utječu ili mogu utjecati na nepristranost u obavljanju poslova i dužnosti. U provedbi Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti bitno je jačanje integriteta odgovornosti i transparentnosti u radu Društva i članova nadzornih tijela.

Mjere:

- **Izjava o sukobu interesa je javno objavljena na internetskim stranicama Društva**
- **Omogućiti dostupnost informacija građanima o tome što se smatra sukobom interesa, na koji način je ovo pitanje uređeno u našim zakonodavstvu, radi podizanja svijesti građana u prepoznavanju različitih oblika neprihvatljivog ponašanja**
- **Sustavno provoditi edukaciju zaposlenika i svih tijela Društva o sprečavanju sukoba interesa, sukladno programu i mjerama utvrđenim u Akcijskom planu Vlade RH**

Rok: mjera pod 1. i 2. – odmah po donošenju ovog Plana

Ostale mjere: trajno

Nositelj: Povjerenik za etiku

3. KODEKS PONAŠANJA ZAPOSLENIKA U DRUŠTVU

Pravila ponašanja zaposlenika potrebno je urediti posebnim pravilima.

Takav akt sadržavao bi pravila i proceduru dobrog ponašanja zaposlenika prema građanima i međunarodnim odnosima.

Mjera: donošenje Etičkog kodeksa i njegova objava na web stranicama Društva

Rok: 02.01.2014.godine

Nositelj: Uprava i Povjerenik za etiku

- Sustavna edukacija zaposlenika o korupcijskom ponašanju i mehanizmima njihovog suzbijanja i prevencije
- Nadzor nad poštivanjem Etičkog kodeksa

Rok: trajno (uključiti u planove edukacije zaposlenih, sudjelovanje na seminarima, radionicama, organiziranje seminara i predavanja i sl.)

Nositelj: Povjerenik za etiku

4. OSTVARIVANJE PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Zakonom o pravu na pristup informacijama osigurano je i omogućeno ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama. Zakon se zasniva na načelu javnosti i slobodnog pristupa informacijama koje pred Društvo postavlja da sve informacije koje posjeduje, raspolaže i nadzire mora učiniti dostupnim zainteresiranim ovlaštenicima prava na pristup informacijama.

Sustav prava na pristup informacijama unapređuje se i ta pitanja zakonski su sve više precizirana, posebno kada je u pitanju žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva na pristup informacijama.

Mjere:

- Stručno usavršavati zaposlenike koji su zaduženi za davanje informacija građanima na njihov zahtjev, zbog njihove osposobljenosti za primjenu i provedbu zakona i drugih propisa,
- Odrediti službenika za provedbu Zakona u skladu sa propisima,
- Suradivati s medijima u cilju permanentne promocije mogućnosti što kvalitetnijeg ostvarivanja prava na pristup informacijama,
- Ažurirati katalog akata koji su dostupni građanima,
- Jasno evidentirati iznimke od općeg pravila na pristup informacijama, kao što su zaštićeni podaci sa oznakom tajnosti, osobni podaci, te o tome upoznati javnost putem medija ili na drugi prilagođen način,
- Predlagati zakonska rješenja u svrhu smanjenja zapreka u ostvarivanju prava na pristup informacijama,
- Poboljšati provedbu prava na pristup informacijama,
- Unaprijediti sustav komunikacija sa građanima u podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama putem elektroničkih komunikacija.

Rok: trajno

Nositelj: Uprava, rukovodstvo, Povjerenik za etiku

5. KORIŠTENJE FINACIJSKIH SREDSTAVA

Financijskim planovima utvrđuju se programi, svrha i način korištenja financijskih sredstava, a financijskim izvješćima se izvještava o financijskom stanju Društva.

Mjere:

- Osigurati dostupnost javnosti Financijskih planova i Financijskih izvješća, koji se pripremaju za Skupštinu i Nadzorni odbor, putem objave na web stranici,
- Obrazloženja Financijskih planova i Financijskih izvješća trebaju biti razumljiva terminološki te metodološki prilagođena članovima nadzornih tijela i široj javnosti,
- Objavljivati Nalaze Državne revizije o kontroli financijskog poslovanja Društva

Rok: sukladno zakonskim rokovima

Nositelj: Uprava, Služba za planiranje i analizu, Povjerenik za etiku

6. JAVNE NABAVE

Javna nabava jedna je od najkritičnijih aktivnosti s obzirom na korupcijske rizike, jer se radi o velikim financijskim vrijednostima. U cilju stvaranja preduvjeta za sprečavanje korupcije u sustavu javne nabave bilo je potrebno ojačati pravni okvir, u smislu da se svi postupci podvrgnu strogim pravilima, a donošenje krovnih Zakona kao što je Zakon o javnoj nabavi, Zakon o koncesijama, Zakon o javno

privatnom partnerstvu i niz podzakonskih akata. U cilju jačanja integriteta svih sudionika koji su uključeni u poslove javne nabave osmišljeni su i edukativni i specijalistički programi za službenike koji obavljaju te poslove, te se i nadalje radi na poboljšanju i transparentnosti uspostavom web portala javnih nabava i sl.

Mjere:

- Uvođenje antikorupcijske klauzule u DZN (potpisivanje deklaratorne izjave ponuditelja da se neće služiti radnjama koje bi mogle dovesti do korupcije),
- Objavi javnih nabava,
- Uvidu u razloge eventualnih poništenja ili ukidanja odluka o odabiru ponuditelja, u skladu sa zakonom,
- Unapređivanju razvoja web portala javnih nabava, u cilju transparentnosti u radu Naručitelja, te jačanje povjerenja građana,
- Nastaviti kontinuiranu objavu svih odluka o provedenim postupcima javnih nabava na web stranici Društva,
- Uključivanje osoba koji rade na postupcima javne nabave u programe edukacija o javnoj nabavi i načinu ostvarivanja pravne zaštite u javnoj nabavi,
- Jačanje svijesti o važnosti sprječavanja korupcije u sustavu javne nabave (putem medija i sl.)
- Promicanju ciljeva sustava javne nabave: transparentno provođenje postupak i dodjela ugovora, jednaki tretman svih sudionika javne nabave, poticanje tržišnog natjecanja i održivog gospodarskog rasta,
- Uvođenje stručne kontrole i kontrolnih mehanizama u pripremi svih natječaja i natječajne dokumentacije, posebno kod nabava većih vrijednosti
- Strogo poštivanje Zakona o javnoj nabavi, te svih pravila i procedura

Rok: trajno

Nositelj: Uprava i nadležna služba, Povjerenik za etiku

7. GOSPODARSTVO

Upravljanje rizicima korupcije u gospodarstvu jedan je od važnih elemenata antikorupcijske strategije. Na temelju ocjene da je prevelika reguliranost gospodarskih aktivnosti samo racionalni izbor koji smanjuje troškove poslovanja upravo u prereguliranom okruženju, na nacionalnom nivou su poduzete mjere sukladne europskim standardima u smislu određene deregulacije sustava, a u korist slobode tržišnog natjecanja i zabrane zloupotrebe monopolskog položaja.

Mjere:

- Promocija društveno i socijalno odgovornog poslovanja Društva,
- Podržavanje svih mjera nadležnih tijela o smanjenju korupcije, te osiguranja slobode tržišnog natjecanja

Rok: trajno

Nositelj: Uprava i Povjerenik za etiku

8. ŠIRENJE SVIJEŠTI O ŠTETNOSTI KORUPCIJE

Suzbijanje korupcije nije samo obveza određenih struka i određenih tijela, već je to društvena akcija najširih razmjera u koju se moraju uključiti i gradska tijela, zainteresirane organizacije, gospodarski subjekti i građani. Politička volja na planu suzbijanja korupcije pretvorit će se u reformu cjelokupnog društva s ciljem ostvarivanja vladavine prava, demokracije i slobodnog poduzetničkog gospodarstva samo u suradnji svih državnih čimbenika, te lokalne i regionalne samouprave.

Polazeći od ovih činjenica Društvo se svojim mjerama uključuje u općedruštvene procese, stvarajući sustavni okvir za antikorupcijsko djelovanje.

Kako je za antikorupcijsko obrazovanje zaposlenika i građana od posebne važnosti širenje javne svijesti o opasnosti i štetnosti korupcije, potrebno je i u ovom području odrediti adekvatne mjere, sukladno institucionalnim i programskim okvirima, te postignutom standardu antikorupcijskih mjera u Društvu.

Mjere:

- Poticanje razvoja udruga civilnog društva koji se bave ovim pitanjima, sufinanciranjem njihovih programa, sukladno mogućnostima Društva.

Rok: trajno.

Nositelj: Uprava i Povjerenik za etiku.

V ZAKLJUČAK

Mjere utvrđene ovim Antikorupcijskim Akcijskim planom podložne su stalnom vrednovanju, ispitivanju, izmjenama i dopunama. Povjerenik za etiku će najmanje jednom godišnje izvještavati Upravu o svom radu, provođenju mjera, te potrebi izmjena i dopuna Antikorupcijskog Akcijskog plana.

Društvo će inicirati ovakve ili slične aktivnosti i u drugim trgovačkim društvima u Republici Hrvatskoj, s ciljem stvaranja najšireg kruga antikorupcijskog djelovanja.

VI Antikorupcijski Akcijski plan suzbijanja korupcije od dana 02.01.2014.g., ur.broj.01/01-14-25 stavlja se van snage sa danom 25.11.2014. godine.

VII Ovaj plan stupa na snagu danom objave na web stranici www.virkom.hr i oglasnoj ploči Društva, a sa Planom će biti upoznati svi zaposlenici u Društvu.

U Virovitici, 26.11.2014.g.

Ur.broj:01/01-14-4131

Direktor
Damir Marenić, dipl.ing.geol.